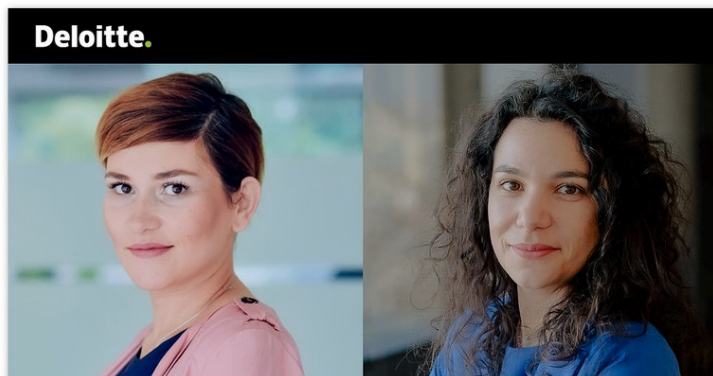

Controale fiscale la persoanele fizice care vând online produse cu plata ramburs – ce trebuie să știe contribuabilii vizati?

Informațiile colectate de Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) de la firmele de curierat, în conformitate cu reglementările adoptate la jumătatea anului trecut, constituie baza controalelor fiscale anunțate pentru perioada următoare la persoanele fizice care vând produse cu plata ramburs prin intermediul platformelor online. Însă verificările vor fi realizate de Direcția Generală Antifrauda Fiscală (DGAF) sub forma controlului documentar, procedura ce prezintă anumite particularități de care contribuabilii trebuie să țină cont.

Vânzarile online realizate de persoanele fizice au intrat în vizorul autorităților fiscale în ultimii ani, astfel ca acestea au decis să adopte o serie de măsuri pentru a le monitoriza și pentru a determina cazurile în care veniturile astfel obținute sunt declarate, și, în consecință, dacă taxele și impozitele aferente sunt plătite către bugetul de stat.

Cea mai recentă măsură de acest gen, adoptată în urma cu aproape un an, vizează comercianții care percep plata produselor ramburs. Astfel, prin Ordonanța 67/2022 care a modificat Codul de procedură fiscală, furnizorii de servicii poștale, inclusiv firmele de curierat, au fost obligați să raporteze lunar, către ANAF (sub forma unei declarații pe propria răspundere), informații referitoare la livrările de colete cu plata ramburs. Printre informațiile solicitate se numără: data trimiterii, datele de identificare a expeditorului, adresele de expediție și de livrare și contravaloarea bunurilor livrate. În acest sens, prin Ordinul 1644/2022, au fost reglementate modelul și conținutul formularul 395 „*Declarație informativă privind trimiterile poștale contra ramburs efectuate de către furnizorii de servicii poștale pe teritoriul național*”. Declarația 395 se depune în ultima zi a lunii pentru luna anterioară, începând cu livrările din decembrie 2022, raportate cel târziu la finalul lui ianuarie 2023. Pe baza declarațiilor depuse din luna decembrie 2022 până în prezent, reprezentanții ANAF susțin că au fost realizate **17 milioane de transporturi cu plata ramburs**, în valoare totală de aproximativ **cinci miliarde de lei**, iar **pentru o parte dintre acestea nu au existat raportări fiscale**.

Acesta este contextul în care reprezentanții DGAF au anunțat demararea unor noi controale la persoanele fizice care derulează astfel de operațiuni. Potrivit acestora, în prima fază sunt vizati cei cu venituri de peste 500.000 de lei (stabilite în baza datelor raportate de firmele de curierat), în cazul cărora va fi realizat un control documentar, la sediul autorității, finalizat cu o decizie de impunere. Cei cu venituri mai mici vor primi o notificare de conformare din partea ANAF, cu posibilitatea unui control ulterior.

Neclarități privind natura veniturilor

Inițiativa este de înțeles, având în vedere că limitarea evaziunii fiscale are ca efect atât creșterea veniturilor la bugetul de stat, cât și asigurarea unui mediu concurențial funcțional, favorabil conformării voluntare. Însă, înainte de demararea unor astfel de controale, contribuabilii ar trebui informați cu privire la obligațiile care le revin în raport cu veniturile de acest gen care, în funcție de mai multe variabile, pot fi încadrate ca venituri din alte surse, din activități independente sau, în cel mai rău caz, din activități dependente. Regimul fiscal diferă în funcție de această încadrare, la fel și obligațiile de raportare și plată, astfel că autoritățile trebuie să transmită contribuabililor ce opțiuni de organizare au (de exemplu, PFA, microîntreprindere etc.), astfel încât, pe viitor, să se poată conforma reglementărilor în

vigoare.

În plus, modul în care se derulează aceste controale ridică semne de întrebare. În practica ultimilor ani se constată o accentuare a verificărilor documentare efectuate de DGAF, în detrimentul unor proceduri mai elaborate de control. Verificarea documentară constituie o procedură de control simplificată (realizată de inspectorul fiscal de la biroul său), în desfășurarea căreia contribuabilii nu beneficiază de drepturile conferite în cazul unei inspecții fiscale clasice (spre exemplu, nu sunt notificați cu privire la începerea activității de control, aflând acest lucru doar când, ca urmare a identificării unor neconcordanțe între declarațiile fiscale sau a lipsei unor astfel de declarații, sunt notificați să dea explicații). În plus, deseori aceștia sunt obligați la plata unor sume suplimentare stabilite prin decizie de impunere, dar pe criterii discutabile. Astfel de practici au devenit posibile în urma cu câțiva ani, când, în urma unor modificări ale legislației fiscale, DGAF, o autoritate care până atunci nu avea atribuții de administrare, control și stabilire a creanțelor fiscale, a obținut dreptul de a emite decizii de impunere similare cu cele emise de ANAF în urma unei inspecții fiscale.

În aceste condiții s-au derulat, ulterior, numeroase controale, preponderent în rândul persoanelor fizice din categoria influencerilor, a comercianților activi pe platformele de social media etc., în urma cărora DGAF a stabilit o serie de obligații fiscale suplimentare.

Totodată, este important de menționat că deciziile Direcției Antifraudă sunt emise „sub rezerva verificării ulterioare”, ceea ce înseamnă că persoana în cauză poate fi (și ar trebui să fie) ulterior supusă unei inspecții fiscale de către ANAF, care să confirme sau să infirme obligațiile stabilite de DGAF. Însă, până la acel moment incert (nu este clar dacă și când va surveni), contribuabilul trebuie să plătească sumele impuse, indiferent dacă le contestă sau nu și, în plus, rămâne sub amenințarea perpetua a unei inspecții fiscale viitoare. Obligațiile fiscale astfel stabilite pot genera accesorii dobânzi și penalități care pot ajunge la 36,5% pe an. Nu în ultimul rând, pentru toate aceste sume (debit principal și accesorii), contribuabilul intră, în caz de neplata, în procedura de executare silită (poprire, sechestrul etc.).

Aspecte de interes pentru persoanele vizate

Așadar, persoanele fizice care vând produse online cu plată ramburs trebuie să ia în calcul probabilitatea de a fi contactate de reprezentanții DGAF pentru verificarea respectării prevederilor fiscale pentru veniturile încasate. În cazul în care nu știu ce obligații le revin, pot contacta autoritățile pentru a încerca să obțină informații în acest scop, sau cel puțin pentru a reuși să demonstreze buna-credință în cazul unui control. În plus, contribuabilii trebuie să se informeze cu privire la drepturile pe care le au și să acționeze în consecință.

Din momentul în care primește o notificare de la autorități prin care i se solicită documente și explicații referitoare la astfel de venituri, persoana vizată are la dispoziție 30 de zile să le transmită, însă acest termen poate fi prelungit de autorități la cererea motivată a contribuabilului.

De asemenea, trebuie precizat că decizia de impunere emisă fără audierea contribuabilului este nulă, cu excepția cazului în care acesta din urmă renunță la audiere. Nu în ultimul rând, contribuabilul trebuie să știe că are dreptul să conteste pe cale administrativă decizia de impunere, în termen de 45 de zile de la comunicarea acesteia.

În concluzie, persoanele fizice care derulează operațiuni comerciale online și care și-au respectat obligațiile fiscale aferente (sau consideră că nu intră în sfera de aplicare a impozitării) trebuie să fie pregătite cu documentele și explicațiile necesare, astfel încât să nu riște o decizie de impunere emisă în grabă, cu consecințe financiare importante. Pe de altă parte, este necesară și o revizuire a legislației, astfel încât emiterea unei decizii de impunere să aibă la bază o procedură clară, unitară, fără să lase loc la interpretări cu privire la obiectivitatea emitentului.